

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Návrh Riadne predbežné stanovisko k Návrhu NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby výrobkov emisne neutrálnych technológií (akt o emisne neutrálnom priemysle) (COM(2023) 161)

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LPEU/2023/175>

Materiál v pripomienkovom konaní do 18.08.2023

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky uznesenia vlády SR č. 627/2013

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Všeobecným cieľom nariadenia je vytvorenie jednotného právneho rámca na rozšírenie výrobných kapacít emisne neutrálnych technológií, ktoré boli zadefinované ako kľúčové technológie na dosiahnutie klimatickej neutrality EÚ. Nariadenie špecifikuje tzv. strategické emisne neutrálne technológie v zmysle Prílohy I. Ide o solárne fotovoltaické a tepelné technológie, veterné technológie, technológie batériových úložísk, tepelné čerpadlá a technológie geotermálnej energie, elektrolyzéry a palivové články, udržateľné technológie bioplynu, technológie zachytávania a uskladnenia uhlíka a sieťové technológie. Návrh nariadenia má štyri roviny, prostredníctvom ktorých sa podporí rast výrobných kapacít emisne neutrálnych technológií: zvýšená administratívna podpora a zrýchlenie povolovacích procesov, priaznivé inovačné prostredie, stimulácia dopytu a zvyšovanie zručností a kvalifikácií.

Materiál obsahuje informácie o právnom základe, cieľoch návrhu nariadenia, vecnú analýzu konkrétnych článkov návrhu nariadenia a návrh pozície Slovenskej republiky.

Postoj RÚZ k materiálu

Materiál obsahuje informácie o právnom základe, cieľoch návrhu nariadenia, vecnú analýzu konkrétnych článkov návrhu nariadenia a návrh pozície Slovenskej republiky. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedenú zásadnú pripomienku.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k bodu 14. návrhu

V bode 14 návrhu navrhujeme za druhý odsek doplniť nasledovné: „Okrem jadrovej energetiky považuje SR za kľúčové rozšíriť pôsobnosť nariadenia aj na podporu technológií umožňujúcich rýchlejšiu penetráciu obnoviteľnej energie v sektore cestnej dopravy. Konkrétne SR navrhuje v článku 3 písm. a) poznámke pod čiarou č. 67 do definície alternatívnych udržateľných palív za slová „COM/2021/562 final“ doplniť slová „ako aj palivá, ktoré v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov prispievajú k zvyšovaniu podielu obnoviteľnej energie v doprave“. Alternatívne udržateľné palivá SR navrhuje zaradiť do prílohy I medzi strategické emisne neutrálne technológie.“

Odôvodnenie:

V pôvodnom návrhu EK odkazuje na alternatívne udržateľné palivá, avšak iba na tie, ktoré sú upravené v nariadeniach týkajúcich sa leteckej a námornej dopravy. Rozšírenie definície aj na palivá podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (ďalej len „smernica RED“) zabezpečí kompaktnosť pri výklade ustanovení nariadenia, nakoľko aj predpisy uvedené v poznámke pod čiarou č. 67 sú prepojené s ustanoveniami smernice RED a samé na ňu odkazujú.

Na dosiahnutie stále sa zvyšujúcich environmentálnych cieľov v doprave (29% podiel OZE alebo 14,5% úspor emisií skleníkových plynov) a súčasné zachovanie konkurencieschopnosti, rastu a zamestnanosti hospodárstva je v energetickom systéme potrebná systémová zmena spočívajúca v znížení používania fosilných palív a zvýšenia podielu obnoviteľných zdrojov energie. Nezaradením všetkých dostupných technológií, ktoré majú potenciál prispieť k dekarbonizácii dopravy, a ktoré sú uznané ako perspektívny nástroj v zmysle smernice RED sa brzdí ich ďalší rozvoj do budúcnosti. V kontexte geopolitickej situácie (konkurencia tretích krajín, protiinflačné opatrenia Číny a USA) a znižovania závislosti EÚ na tretích krajínach, by EÚ mala podporovať zvyšovanie výrobných kapacít pre široké množstvo podporovaných technológií. Za účelom dramatického navýšenia podielu OZE v doprave do roku 2030 na Slovensku, je nutné stavať na už existujúcom základe ozeleňovania dopravy, ktorý dnes predstavujú najmä biopalivá. Podobne ako ostatné strategické bezemisné technológie aj biopalivá si vyžadujú „scale-up“, keďže z dlhodobého hľadiska zohrajú kľúčovú rolu pri dekarbonizácii leteckej a námornej dopravy a zo strednodobého hľadiska budú naďalej základom znižovania emisií skleníkových plynov v cestnej doprave.

Naviac, pri vyššom využívaní domáceho zdroja energie, ktorým biopalivá sú, bude vznikáť dodatočný príjem štátneho rozpočtu prostredníctvom dane z príjmov a DPH v reťazci výroby biopalív od zdroja vstupnej suroviny, cez jeho dopravu a spracovanie na biopalivá až po ich prepravu a tankovanie. Celý tento reťazec sa nachádza na Slovensku. Vzhľadom na to, že elektrická energia má na jednotku energie oveľa nižšiu spotrebnú daň, postupná elektrifikácia v autobusovej doprave, podporovaná dotáciami z dostupných fondov, bude rovnako spôsobovať výpadok príjmov štátneho rozpočtu.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LPEU/2023/175>